

BUDAPEST FŐVÁROS
XXIII. KERÜLET SOROKSÁR
SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓ
„2012”

Budapest
2012.
Soroksár Önkormányzata

TARTALOMJEGYZÉK

I. A SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉS

- I/1. Szolgáltatástervezési Koncepció célja, feladata
- I/2. Alapelvek
- I/3. A helyi szociálpolitika célcsoportjai, a szociális kirekesztettség enyhítése
- I/4. A megoldandó szociálpolitikai szakmai feladatok
 - a) Az egyes ellátási formák konkrét szakmai tartalmának meghatározása
 - b) Súlypontáthelyezések az ellátások között
 - c) Az együttműködés erősítése

II. HELYZETKÉP, STATISZTIKAI ADATOK

- II/1. Népeség összetételének változásai
- II/2. Foglalkoztatottság helyzete
- II/3. Társadalombiztosítási ellátások folyósítása a kerületben
- II/3. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátás alakulása
- II/4. A szociális szolgáltatások iránti igények alakulása

III. SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK JELLEMZŐI, AKTUÁLIS ADATOK, TERVEZETT FELADATOK, TENNIVALÓK CÉLOK

III/1. Ellátási kötelezettség

- a) *Pénzbeli ellátások*
- b) *Természetben nyújtott szociális ellátások*
- c) *Önként vállalt pénzbeli és természetbeni feladatok*
- d) *Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások és szociális alapszolgáltatások*
- e) *Önkormányzat által biztosított szakosított ellátás*
- f) *Ellátási kötelezettségen felül, önként vállalt feladat*
- g) *Kerületünkben még nem működő szolgáltatások*
- h) *Ellátási szerződés útján biztosított ellátások*

III/2. Pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokra vonatkozó aktuális adatok

- a) *Időskorúak járadéka*
- b) *Aktívkorúak ellátása*
- c) *Ápolási díj*
- d) *Átmeneti segély*
- e) *Gyógyszersegély*
- f) *Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás*
- g) *Rendkívüli események okozta károk enyhítésére szolgáló támogatás*
- h) *Közgyógyellátás*

- i) Köztemetés*
- j) Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság*
- k) Adósságkezelési szolgáltatás*
- l) Karácsonyi élelmiszer segély*

III/3. Szociális szolgáltatások, gyermekjóléti ellátások

- a) Étkeztetés*
- b) Házi segítségnyújtás*
- c) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*
- d) Nappali ellátás (Idősek klubja)*
- e) Nappali ellátás (Szenvedélybetegek nappali intézménye)*
- f) Közösségi pszichiátriai ellátás*
- g) Utcai szociális munka*
- h) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza)*
- i) Családsegítés*
- j) Gyermekjóléti Szolgáltatás*
- k) Gyermek napközbeni ellátása*

IV.A FELÜLVIZSGÁLAT MEGÁLLAPÍTÁSAI

V. A FEJLESZTÉS IRÁNYAI, MEGOLDANDÓ FELADATOK 2012-2014.

MELLÉKLET

1.sz. melléklet: Kapcsolódó fontosabb jogszabályok jegyzéke

I. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉS

I/1. A Szolgáltatástervezési Koncepció célja, feladata

A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92.§-a rendelkezik arról, hogy a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat - a területén élő, szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - szolgáltatástervezési koncepciót készít, melynek tartalmát két évente felülvizsgálja és aktualizálja.

Az Szt. 2011. évi – szolgáltatástervezési koncepciót is érintő - módosításaiból adódóan jelentősen megváltoztak és az óta is folyamatosan változnak a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai. A feladatellátáshoz biztosított források egyre nagyobb részét kell a helyi önkormányzatoknak kigazdálkodniuk. A 2010. évben felülvizsgált kerületi Szolgáltatástervezési Koncepció újabb felülvizsgálata a fentiek miatt is időszerű. A koncepció megalkotása – az egyre gyakrabban történő jogszabályi változások és az ágazatból történő pénzkivonások miatt – az eddigieknél sokkal racionálisabb gondolkodásmódot és átgondoltabb tervezést igényel. A szolgáltatástervezési koncepciónak egyértelmű és világos képet kell adnia a településen élők igényeihez igazodó szociális szolgáltatásokról és az e téren tervezett fejlesztések ütemezéséről. A jól elkészített koncepció az önkormányzati költségvetés elkészítéséhez is eszköz lehet.

A koncepció célja:

- a lakosság szám és korösszetétel figyelembevételével a szolgáltatások iránti igények meghatározása,
- a jogszabályokban meghatározott ellátási kötelezettség teljesítésének áttekintése, a kötelezettségek végrehajtási ütemtervének meghatározása,
- a szolgáltatások működtetésével, finanszírozásával és fejlesztésével valamint az együttműködés kereteivel kapcsolatos kérdések tisztázása,
- a helyi szükségletek figyelembe vételével az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódó ellátási formák, szolgáltatások létrehozásának előkészítése.

A koncepció feladata:

- segítse elő egységes, helyi szociális szolgáltatáspolitikai kialakulását,
- segítse elő a törvénybe meghatározott új ellátási formák bevezetését,
- tárja fel a jelenlegi, helyi ellátórendszer hiányosságait,
- jelölje ki az irányokat egy résmentes szociális védőháló kialakításához a településen,
- biztosítson információkat egyéb fejlesztési koncepciók, programok, tervek kidolgozásához és megvalósításához,

- segítse információkkal a helyi döntéshozókat és a szolgáltatások biztosításában résztvevőket.

Az Szt. 58/B.§ (2) bekezdése értelmében, Soroksáron is Helyi Szociálpolitikai Kerekasztal megalakulására került sor a számú önkormányzati rendeletben foglaltak szerint. A Szociálpolitikai Kerekasztal feladata különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése.

A kerületi szolgáltatástervezési koncepciót a szociális szolgáltatást nyújtó intézményvezető és a nemzetiségi önkormányzatok előzetesen véleményezik.

I/2. Alapelvek

Az alapelvek kijelölése a szociális ellátások fejlesztésében érdekelt politikusok és szolgáltató szakemberek közös érdeke. Szabályozott keretek között csak így lehetséges az együttműködés.

A helyi szociálpolitika gyakorlati alapelveként fogalmazható meg, hogy az ellátás központjában a szociális segítségre szoruló polgár áll.

A szociális segítségre szoruló polgár elidegeníthetetlen joga emberi méltóságának, állampolgári jogainak tiszteletben tartása a szociális ellátások során is.

- Minden szociális ellátásért folyamodó és abban részesülő ügyfélnek joga van személyes önállóságára, erkölcsi méltóságának megtartására.

- A szociális ellátások célja e képességek elismerése és támogatása. A szociális ellátások révén arra kell törekedni, hogy az ügyfelek életfeltételei jobbá váljanak, hogy teljes jogú tagjai legyenek a társadalomnak, hogy jogaik és érdekeik érvényesítésére képes polgárai legyenek Soroksárnak.

- Az ellátások meghatározásában és nyújtásában az ellátottak aktív részvételére kell törekedni. Ez a panaszra és tiltakozásra való jogra ugyanúgy vonatkozik, mint az egyéni és csoportos érdekérvényesítési eszközök alkalmazására.

- A szubszidiaritás (támogató segítség) elvének gyakorlása, azaz mindent tegyen meg boldogulása érdekében az egyén és a család, amit csak tud, a segítő rendszerek csak a hiányzó elemeket pótolják.

- A szociálpolitikai ellátások vallási, felekezeti, etnikai, fizikai és mentális helyzetétől függetlenül mindenkinek joga van. Az egyenlő esélyű igénylés és az egyenlő elvű elbírálás feltételeit diszkriminációtól mentesen kell biztosítani.

- A szociális ellátások fontos funkciója az egyén autonómiájának, képességeinek megerősítése, egyedül-létének oldása. Biztosítani kell a gyermekek és felnőttek családban éléshez való jogát.

További alapelvek:

- Jog az emberhez méltó életre és ennek elidegeníthetlensége – a szociális minimum biztosítása mindenki számára;
- A szociális jogok érvényesítési lehetőségének biztosítása;
- Közepponban az ember, az egyének és a családok állnak;
- Az egyén, családok védelme, a helyi társadalom tagjainak zavartalan együttélése;
- Nyitott szociálpolitika, az önkormányzat szerepének tisztázása (pl.: az önkormányzat csak az egyik felelős szereplő, a szolgáltatások biztosításában szerepet vállaló non-profit, egyházi és piaci szervezetek tekintetében főként koordinatív szerepet lát el);
- A helyi szociálpolitika fontos feladata a kirívó esélyegyenlőtlenségek mérséklése, valamint az ebből adódó társadalmi feszültségek (a marginalizálódás, a kirekesztettség) csökkentése, a szegénységben élők esélyeinek, önálló boldogulási lehetőségeinek javítása. Ezen problémák kezelése a rendelkezésre álló források célzott felhasználását kívánja. A helyi szociálpolitikának közre kell működnie abban, hogy megelőzze a polgárok kisodródását a társadalom perifériájára;
- A polgárok önszerveződése, szolidaritása, érdekképviselése minél szélesebb keretek között szerepet kapjon kerületünkben;
- A helyi szociálpolitikának a szociális segítségre szoruló polgárok jogai mellett tiszteletben kell tartania Soroksár polgárainak egyéb jogait és érdekeit is. Ezek közé tartozik a döntések nyilvánossága, a források ésszerű felhasználása és kalkulálhatósága, az igazgatási eljárások egyszerűsítése, az ellenőrizhetőség biztosítása, a civil szerveződésekkel és egyéb ellátó szervezetekkel való együttműködés fejlesztése, és az ehhez kapcsolódó eljárások új formáinak kialakítása.

I/3. A helyi szociálpolitika célcsoportjai, a szociális kirekesztettség enyhítése

Számos soroksári polgár számára a szociális eszközök nyújtják a megélhetés kizárólagos forrását. Az önkormányzat eddig is kiemelt feladatának tekintette azokat a polgárokat a normális lét felszínén tartani, akik önállóan erre nem lennének képesek.

E probléma mindenképp előtt a következő rétegeket veszélyezteti:

- Különösen hátrányos helyzetben vannak azok a **tartós egészségkárosodottak, valamint fogyatékkal élők**, akik – az egészségkárosodásuk mértékétől és koruktól függően - rokkantsági- vagy rehabilitációs ellátásban illetve fogyatékosági támogatásban részesülnek. Az érintettek számára további nehézséget okoz, hogy állapotuknak megfelelő foglalkoztatásukra alig van lehetőség.
- Vannak, akik nem jogosultak a „klasszikus” szociálpolitikai ellátásokra, mert nem túl öregek, nem túl betegek, de már **hosszú ideje nincsen munkájuk és önálló jövedelmük**. Ezt a csoportot a hajléktalanná válás veszélye is nagymértékben fenyegeti. A munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése, a társadalmi kirekesztődés megelőzése érdekében fontos szerepe van a támogatott foglalkoztatási programoknak (közfoglalkoztatás).

- Különösen veszélyeztetett az, akit **etnikai hovatartozása miatt előítélettel kezel a többségi társadalom.**
- Többszörösen sújtott az is, aki **normasértő magatartása, „szerfüggősége”, vagy büntetett előélete** miatt képtelen segítség nélkül beilleszkedni az őt befogadni nem hajlandó társadalomba.
- A **töredék családokban, nagycsaládokban, alacsony jövedelmű családokban, tartósan munkanélkülivé vált családokban élő gyerekek veszélyeztetettsége** egyre fontosabb összetevője a „városi szegénységnek”, ezért e korcsoport szegénységének enyhítése ugyancsak kiemelt feladat.
- A szegénység áldozatai mellett szintén kirekesztettséget eredményezhet **az öregség, a mentális és fizikai egészség hiánya.** Az öreg, mozgásában korlátozott, valamint a fogyatékos polgárok társadalmi életfeltételeinek megfelelő szintű biztosítása szintén Soroksár szociálpolitikai kötelessége is. Az időskorúak – különös tekintettel az egyedül élőkre – lakhatási támogatására, a szükséges gyógyszerekhez való hozzájutás támogatására különös figyelmet kell fordítani. A családok szerepe az idősekkel való gondoskodás területén nélkülözhetetlen, de számolni kell azzal a nem ritka jelenséggel is, amikor a család a munkahely elvesztésétől való félelem miatt nem tud az idős családtagjáról gondoskodni.
- Az előző csoportok bármelyikében előfordulhatnak halmozott problémával rendelkezők, és természetesen ideértendőek a **lakhatásukban veszélyeztetettek is. Fokozott figyelmet igényelnek a kilakoltatás előtt álló gyermekes családok.** Az adósságkezelés ellátórendszerbe való bekerülésétől nagy eredményeket vártak a szakemberek. Ez az ellátási forma viszont nem képes kezelni azoknak a családoknak a helyzetét, akiknek a jövedelme a havi rendszeres kötelezettségek teljesítésére sem elegendő.
- A kerületünkben működő hajléktalan szálló (Lehetőségek Háza 1239 Bp. Grassalkovich út 294.) egyre nagyobb számban vonzza ide a hajléktalanokat. Annak ellenére, hogy az intézmény megfelelő ellátást nyújt az ott lakók számára, megoldásra vár a hajléktalanság hosszútávú, hatékony kezelése.

I.4. A megoldandó szociálpolitikai szakmai feladatok

a) Az egyes ellátási formák konkrét szakmai tartalmának meghatározása

A szociálpolitikai forrásokkal való racionális gazdálkodás hatékonyságának és átláthatóságának javítása megköveteli azt, hogy követhető legyen az ellátások tartalma, mennyisége és minősége.

b) Súlypontáthelyezések az ellátások között

Kerületünkben a szociális ellátórendszer szerkezete, intézményei alapvetően alkalmasak a soroksári lakosság igényeinek kielégítésére. A kötelező ellátások tekintetében szükséges hangsúlyozni, hogy az önkormányzatnak nincsen mérlegelési lehetősége, nem kell igényfelmérést készíteni az adott ellátás bevezetését megelőzően. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten igyekszik minden, törvényben előírt kötelező feladatának eleget tenni, ugyanakkor még mindig van olyan kötelezettség, amely megoldásra vár (pl.: gyermekek

átmeneti otthona). Ezzel párhuzamosan viszont a viszonylag kis lakossági kört érintő igényekkel találkozó ellátások kialakításra kerültek (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás). Ezek az ellátások kétséget kizáróan költségigényesek, viszont létjogosultságuk nem kérdőjelezhető meg, hiszen vannak olyan idős emberek, akiknek ezek az ellátások jelentik a mások általi gondoskodás egyetlen formáját.

c) Az együttműködés erősítése

Az együttműködés iránti igény az utóbbi időben kifejezetten felerősödött. A kompetencia-viszonyok és az együttműködési keretek tisztázása megoldandó feladat az egészségügyi, a szociális, a gyermekvédelem és a foglalkoztatáspolitikai területén – a közeljövőben várható - változások végrehajthatósága szempontjából. A kilakoltatás előtt álló gyermekes családok érdekében az önkormányzaton belüli (Vagyonkezelési és Beruházási Osztály – Jegyzői Gyámhatóság, Gyámhivatal) együttműködés továbbfejlesztése indokolt. A kerületünkben az intézményi kereteken kívül (Ökumenikus Segélyszervezet, Egészségügyi és Szociális Intézmény) számottevő továbbra is az egyházak és a civil szervezetek szociális tevékenysége. A szervezetek közötti együttműködésben ugyanakkor még vannak további lehetőségek.

A helyi szociális és gyermekjóléti munkába – a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény értelmében – önkéntesek csak a Minisztérium által nyilvántartásba vett szervezeteken keresztül vonhatók be. Kerületünkben kb. 18 ilyen szervezet működik, de tudomásunk szerint csak az Ökumenikus Segélyszervezetnél folyamatos az önkéntesek foglalkoztatása.

II. Helyzetkép, statisztikai adatok

II/1. Néesség összetételének változásai

1. sz. táblázat

Soroksár lakónépessége 2009-2011.

Korcsoport	Lakónépesség (2009.)			Lakónépesség (2010.)			Lakónépesség (2011.)		
	Férfi	Nő	Össze- sen	Férfi	Nő	Össze- sen	Férfi	Nő	Össze- sen
0-3 éves	370	365	735	348	371	719	374	351	725
4-6 éves	282	270	552	305	275	580	297	303	600
7-14 éves	893	797	1690	875	856	1731	898	820	1718
15-29 éves	2142	1998	4140	2178	2048	4226	2156	2037	4193
30-49 éves	3589	3377	6966	3655	3572	7227	3631	3597	7228
50-59 éves	1567	1632	3199	1573	1567	3140	1561	1549	3110
60-	1866	2787	4653	1942	2808	4750	1953	2851	4804
Összesen:	10709	11226	21935	10876	11497	22373	10870	11508	22378

Forrás: népesség-nyilvántartás

Kerületünk lakónépessége - az adatszolgáltatás szerint – közel azonos a vizsgált három évben. Az összlakosságban belül az aktív korú lakosság (15-59 éves) aránya 65%, a 60 éven felüliek aránya 21%. Figyelemre méltó az 50-59 éves illetve a 60 év feletti korcsoport vizsgálatánál a nemek közötti megoszlás. Amíg az 50-59 évesek korcsoportjában közel 50-50% a férfiak és a nők aránya, addig a 60 év felettiekénél ez az arány 40-60% a nők javára. Ez azt jelenti, hogy a szolgáltatások iránti igényeknél az idős, egyedülálló női lakosokkal nagyobb számban kell számolnunk.

II/2. Foglalkoztatottság helyzete

Soroksáron felmérés nem készült arra vonatkozóan, hogy a munkaképes korú lakosság gazdasági aktivitása, foglalkoztatottsága hogyan alakult az elmúlt években. A kerületi munkanélküliek nyilvántartása Budapest Főváros Kormányhivatala Munkaügyi Központ Budapest, János utcai kirendeltségének a feladata. A kirendeltség által nyilvántartott adatok szerint:

2009-2011. évi kirendeltségi adatok a XX., XXIII. kerület vonatkozásában

	2009.	2010.	2011.
Az álláskeresők létszáma	5459	6381	6128
Regisztrált álláskeresők közül foglalkoztatottá váltak száma	1893	2446	2458
Támogatással elhelyezkedett	462	616	672
Támogatás nélkül elhelyezkedett	1431	1830	1786
Képzésben résztvevők száma	150	135	38

Forrás: BFK Munkaügyi Központ XX-XXIII. kerületi Kirendeltsége

A támogatással elhelyezkedettek száma évről évre nő, de a foglalkoztatottá váltaknak még mindig csak a 27 %-át teszik ki.

XXIII. kerületi regisztrált álláskeresők száma

	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév
2009.	584	654	690	746
2010.	825	823	808	831
2011.	875	785	755	742

Forrás: BFK Munkaügyi Központ XX-XXIII. kerületi Kirendeltsége

A regisztrált álláskeresők számának látszólagos csökkenését az okozza, hogy a közmunkát nem vállaló álláskeresők a nyilvántartásból való törlésüket kérik. Ugyanakkor továbbra is szerepelnek a nyilvántartásban a közfoglalkoztatásban résztvevők, esetükben a nyilvántartásuk csak szüneteltetve van.

XXIII. kerületi regisztrált álláskeresők nemek szerinti megoszlása

	I. negyedév			II. negyedév			III. negyedév			IV. negyedév		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Férfi	281	408	459	293	405	403	325	391	400	370	415	373
Nő	303	417	416	361	418	382	365	417	355	376	416	369

Forrás: BFK Munkaügyi Központ XX-XXIII. kerületi Kirendeltsége

A munkanélküliség a nőket és férfiakat közel azonos arányban érinti.

XXIII. kerületi regisztrált állás keresők korcsoport szerinti megoszlása

	I. negyedév			II. negyedév			III. negyedév			IV. negyedév		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
20 év alatt	5	10	19	9	11	13	12	12	7	11	21	11
21-35 éves	204	303	323	220	292	282	259	288	273	272	305	251
36-50 éves	245	331	358	276	345	323	280	341	300	306	341	306
50 év felett	130	181	175	149	175	167	139	167	175	157	164	174

Forrás: BFK Munkaügyi Központ XX-XXIII. kerületi Kirendeltsége

A 20 év alatti állás keresők alacsony száma valószínűleg a tankötelezettség kitolódásának és a továbbtanulók magas számának köszönhető. Az ezt követő korosztályokat sújtja igazán a munkanélküliség.

XXIII. kerületi regisztrált állás keresők iskolai végzettség szerinti megoszlása

	I. negyedév			II. negyedév			III. negyedév			IV. negyedév		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
8 ált.-nál kevesebb	22	29	35	28	31	28	31	32	29	27	34	26
Ált. isk.	178	259	291	224	265	252	206	257	245	217	254	246
Szakiskola Szakmunk.	181	249	245	193	243	228	199	230	219	224	239	197
Szakközép Technikum Gimnázium	180	242	260	188	238	232	217	247	222	234	259	237
Főiskola Egyetem	23	46	44	21	46	45	37	42	40	44	45	36

Forrás: BFK Munkaügyi Központ XX-XXIII. kerületi Kirendeltsége

Az aktívkorúak száma nagymértékű növekedést mutat (jelenleg 525 fő). Ennek a rétegnek a jelenléte nem csak a segélyezésben okoz gondot, hanem a szociális étkeztetés iránt megnövekedett igényben is.

2011. január 1-től megszűnt a közcélú foglalkoztatás és a közhasznú munkavégzés szervezésének elkülönítése, helyére az egységes közfoglalkoztatás lépett.

Segélyezettek és közfoglalkoztatottak számának alakulása

	2009.	2010.	2011.
Aktívkorúak ellátása	368	416	514
Rendelkezésre állási támogatás	235	256	-
Rendszeres szoc. segély	60	78	118
Közfoglalkoztatott	75	108	75
Foglalkoztatást helyettesítő tám.	-	-	298
Egészségkárosodott rendszeres szoc. segély	-	-	23

Forrás: BFK Munkaügyi Központ XX-XXIII. kerületi Kirendeltsége, Humán-közszolgáltatási Osztály

II/3. Társadalombiztosítási ellátások folyósítása a kerületben

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság tájékoztatása szerint 2011. évben Soroksáron lakcímmel rendelkezők közül 5 615 fő részesül nyugdíjban, járadékban illetve nyugdíjszerű ellátásban. Ez Soroksár lakónépességének a 25%-a.

Nyugdíjak, járadékok, nyugdíjszerű ellátások Soroksáron 2010-ben

Főellátás megnevezése	Létszám (fő)	Teljes ellátás átlaga (Ft/fő/hó)
Öregségi nyugdíj	3 663	106 272.-
Rokkantsági nyugdíj	1 474	83 115.-
Rehabilitációs járadék	22	66 627.-
Hozzá tartozói nyugdíj	124	53 623.-
Árvaellátás	186	34 242.-
Mg. szövetkezeti járadék	3	64 147.-
Baleseti járadék	20	21 847.-
Átmeneti járadék	23	58 092.-
Rendszeres szociális járadék	142	27 234.-
Rokkantsági járadék	36	33 330.-

Házastársi pótlék	8	17 005.-
Egyéb nyugdíj, járadék, stb.	8	18 582.-
Összesen:	5 709	3 464.-

Forrás: Nyugdíjfolyósító Igazgatóság Statisztikai és Adatszolgáltatási Főosztály

9. sz. táblázat

Nyugdíjak, járadékok, nyugdíjszerű ellátások Soroksáron 2011-ben

Főellátás megnevezése	Létszám (fő)	Teljes ellátás átlaga (Ft/fő/hó)
Öregségi nyugdíj	3 764	113 585
Rokkantsági nyugdíj	1352	87 404
Rehabilitációs járadék	27	77 750
Hozzá tartozói nyugdíj	100	52 995
Árvaellátás	164	34 237
Mg. szövetkezeti járadék	2	71 150
Baleseti járadék	20	22 372
Átmeneti járadék	17	53 215
Rendszeres szociális járadék	110	27 221
Rokkantsági járadék	43	33 330
Házastársi pótlék	7	16 519
Egyéb nyugdíj, járadék, stb.	9	17 678
Összesen:	5 615	100 608

Forrás: Nyugdíjfolyósító Igazgatóság Statisztikai és Adatszolgáltatási Főosztály

Fenti két táblázatból megállapítható, hogy az ellátottak száma 2011. évben az előző évhez képest nem változott számottevően (nem egészen 2%-kal csökkent). Az ellátások fajtáin belül van változás: az öregségi nyugdíjban, a rehabilitációs járadékban és a rokkantsági járadékban részesülők száma nőtt, a rokkantsági nyugdíjban, a hozzátartozói nyugdíjban, az

árvaellátásban, az átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban részesülők száma csökkent.

II/4. A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátás alakulása

Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében helyi rendeletben határozta meg a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi formáit, az ellátásra való jogosultság feltételeit, az igénybevételük szabályait.

Az ágazatot érintő jogszabályi változások 2011-ben arra kényszerítette az önkormányzatok többségét – köztük Soroksár Önkormányzatát is -, hogy bizonyos ellátásokat megszüntessenek (pl.: helyi gyermeknevelési támogatás, méltányossági ápolási díj, helyi lakásfenntartási támogatás) és a segélyezésre elkülönített keret racionálisabb felhasználása érdekében változtassanak a jogosultsági feltételeken. A szigorításokkal – az ágazatért felelős vezetőknek és szakembereknek – az volt a céljuk, hogy a segélyezések célzottabban történjenek, valóban azokhoz a családokhoz kerüljenek, akik arra leginkább rászorultak.

Az önkormányzat ugyanakkor igyekezett a hátrányos helyzetű idősök számára továbbra is elérhetővé tenni az eseti gyógyszerkiadások mérséklésére szolgáló gyógyszersegélyt és a szociálisan rászorult személyek részére a lakhatásukat segítő adósságkezelési szolgáltatást.

Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátás 2009-2011.

Támogatás megnevezése	2009.	2010.	2011.
Időskorúak járadéka			
Ellátottak száma/fő	14	12	12
Kifizetett összeg ezer Ft	3 604	3 461	3 722
Rendszeres szociális segély december 31-ei állapot			
Ellátottak száma/fő	68	101	141
Kifizetett összeg ezer Ft	43 489	27 948	41 091
Rendelkezésre állási támogatás december 31-ei állapot			
Ellátottak száma/fő	253+105 közfogl.	301+95 közfogl.	-
Kifizetett összeg ezer Ft	59 465	87 859	-
Foglalkozást helyettesítő támogatás december 31-ei állapot			2011.09.01-től
Ellátottak száma/fő			298+75közfogl.
Kifizetett összeg ezer Ft			103 878
Lakásfenntartási támogatás			
Ellátottak száma/fő	644	694	141
Kifizetett összeg ezer Ft	31 301	31 772	32 126
Ápolási díj			
Ellátottak száma/fő	136	148	55
Kifizetett összeg ezer Ft	55 390	62 003	72 659
Átmeneti segély			
Ellátottak száma/fő	978	866	686
Kifizetett összeg ezer Ft	6 532	6 788	5 650
Gyógyszersegély			
Ellátottak száma /fő	338	324	150
Kifizetett összeg ezer Ft	2 402	2 987	1 455
Karácsonyi segély			
Ellátottak száma/fő	1 300	1 300	1 200
Kifizetett összeg ezer Ft	5 000	5 000	4 926
Temetési segély			2011.04.30-ig
Ellátottak száma/fő	128	83	16
Kifizetett összeg ezer Ft	4 335	1 748	373
Közgyógyellátás			
Ellátottak száma/fő	547	534	463
Kifizetett összeg ezer Ft	14 207	13 797	11 910
Adósságkezelési szolgáltatás			
Ellátottak száma/fő	119	95	52
Kifizetett összeg ezer Ft	16 693	12 787	2 507
Kieg. rend. gyermekvéd. tám.			
Ellátottak száma/fő	11	10	
Kifizetett összeg ezer Ft	809	746	
Helyi gyermeknevelési támogatás			2011.07.31-ig
Ellátottak száma/fő	68	80	81
Kifizetett összeg ezer Ft	5 724	7 050	4 992
Rend. gyermekvéd. kedvezményre jogosultak pénzbeli támogatása			
Ellátottak száma/fő	749	882	749

Kifizetett összeg ezer Ft	8 004	9 956	8 004
Rendkívüli gyermekvéd. tám.			
Ellátottak száma/fő	708	656	480
Kifizetett összeg ezer Ft	6 136	5 550	3 099
Beiskolázási segély			
Ellátottak száma/fő	590	610	590
Kifizetett összeg ezer Ft	3 627	4 015	3 627
Gyermekétkeztetés szoc. tám.			
Ellátottak száma/fő	362	343	265
Kifizetett összeg ezer Ft	13 114	13 588	8 637
Közlekedési támogatás			
Ellátottak száma/fő	109	117	104
Kifizetett összeg ezer Ft	1 316	1 355	1 246

Humán-köszolgáltatási Osztály

II/5. A szociális szolgáltatások iránti igények alakulása

Soroksár Önkormányzata ellátási szerződés útján és intézményein keresztül biztosítja a személyes gondoskodás kötelezően ellátandó formáinak többségét.

- Az elmúlt időszakban az aktív korú, de nem munkaképes lakosság egyre nagyobb számba kerültek be az ellátórendszerbe (segélyezésben és a szociális étkeztetésben is).
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást egyre kevesebben veszik igénybe a „magas” térítési díj (a jövedelem 2%-a/hó) miatt. Ennek mérséklése várhatóan megnövelné a kihelyezett személyhívó készülékek számát, mely jelenleg 28 készülék (40db-ra van működési engedélye a Gondozó Szolgálatnak).
- Az önkormányzat kötelező feladata a gyermekek átmeneti otthonának biztosítása is. A kerületi gyámhivatal és jegyzői gyámhatóság elmúlt 5 év vizsgálatát figyelembe véve az ideiglenes hatályú elhelyezési, az átmeneti nevelésbe vételi és a családba fogadási eljárások során évente 2-3 esetben merült fel a gyermekek átmeneti otthona megoldásként. Az igény elsősorban a kamaszkorú gyermekek esetében vetődött fel. A Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása szerint azonban a tavalyi évben 2-3 gyermek, az idei évben már 6 gyermek helyzetének – hosszabb-rövidebb ideig tartó – rendezésében segíthetett volna ez az elhelyezési forma.

III. Szociális ellátások jellemzői, aktuális adatok, tervezett feladatok, tennivalók, célok

III/1. Ellátási kötelezettség

A szociális igazgatásról és szociális szolgáltatásról szóló 1993. évi III. törvény foglalja magába az önkormányzatok ellátási kötelezettségének általános tartalmát. Soroksár Önkormányzata az alábbi feladatokat látja el:

a) Pénzbeli ellátások:

- Időskorúak járadéka
- Aktívkorúak ellátása
- Lakásfenntartási támogatás
- Ápolási díj
- Átmeneti segély
- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
-

b) Természetben nyújtott szociális ellátások:

- Köztemetés
- Közgyógyellátás
- Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- Adósságkezelési szolgáltatás

c) Önként vállalt pénzbeli és természetbeni feladatok:

- Gyógyszersegély
- Gyógyszersegély természetben
- Karácsonyi élelmiszer segély
- Rendkívüli események okozta károk enyhítésére szolgáló támogatás (vis maior)

d) Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások és szociális alapszolgáltatások:

- Gyermek napközbeni ellátása
- Gyermekjóléti Szolgáltatás
- Étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Nappali ellátás
- Családsegítés

e) Önkormányzat által biztosított szakosított ellátás:

- Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza)

f) Ellátási kötelezettségen felül, önként vállalt feladat:

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Közösségi pszichiátriai ellátás
- Utcai szociális munka

g) Kerületünkben még nem működő szolgáltatások:

- Gyermek átmeneti otthona, helyettes szülői hálózat

- Szakosított ellátások/Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények/Fogyatékosok gondozóháza, Szenvedélybetegek átmeneti otthona, Pszichiátriai betegek átmeneti otthona.

h) Ellátási szerződés útján biztosított ellátások:

- Gyermekjóléti szolgálat (Ökumenikus Segélyszervezet),
- Családsegítés (Ökumenikus Segélyszervezet),
- Utcai szociális munka (Alfa Karitatív Egyesület)

III/2. Pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokra vonatkozó aktuális adatok

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel (nyugdíjjal) nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Kerületünkben jelenleg 14 fő részesül időskorúak járadékában.

Aktívkorúak ellátása

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerőpiaci helyzetű személyek részére folyósított pénzbeli támogatás, mely lehet foglalkoztatást helyettesítő támogatás illetve szociális segély. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-a, 2012 évben : 22.800 Ft/hó. Az ellátás folyósításának ideje alatt a jogosult köteles a munkaügyi központtal együttműködni, a részére felajánlott munkalehetőséget elfogadni, továbbá az éves felülvizsgálat során igazolni, hogy a felülvizsgálat időpontját megelőző egy évben 30 nap időtartamban keresőtevékenységet folytatott.

Rendszeres szociális segélyre -a jövedelmi feltételek megléte esetén- jogosult:

- a) az egészségkárosodottnak minősülő személy (aki munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, aki legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, illetve akinek egészségi állapota az 50 %-os mértéket nem haladja meg),
- b) aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti,
- c) aki 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel, és a gyermek ellátást napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani,
- d) az önkormányzat helyi rendeletében meghatározott egyéb feltételnek megfelel. (nálunk: a) legalább 40 %-os munkaképességcsökkenést, vagy 30%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, b) kérelmezi mentesítését és egyidejűleg igazolja, hogy pszichiátriai illetve addiktológiai gyógykezelésben részesül).

A rendszeres szociális segély havi minimum összege 1000 Ft, maximum összege 2012 évben 42.326 Ft.

Egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult aktív korúak ellátására, kivéve, ha az egyik személy rendszeres szociális segélyben, a másik személy pedig foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül. Ebben az esetben a rendszeres szociális segély összege nem lehet több 19.526 Ft-nál (2012 évben).

A rendszeres szociális segélyre jogosult személy – az egészségkárosodott személy kivételével köteles együttműködni az önkormányzat által kijelölt szervvel. (ez nálunk a Családsegítő Szolgálat) Az ellátására való jogosultság két évente felülvizsgálatra kerül.

Jelenleg (2012.08.02.) 343 fő részesül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, 92 fő vesz részt közfoglalkoztatásban, 91 fő rendszeres szociális segélyben részesül. Fentiek alapján az aktívkorú ellátottak száma 525 fő.

Lakásfenntartási támogatás

A szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. 2011 szeptembere óta a lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában kell nyújtani. Ennek érdekében az Önkormányzat az ELMŰ Nyrt-vel Együttműködési megállapodást kötött. Az igényekhez igazodóan folyamatban van a Fővárosi Gázművek Zrt-vel és a TIGÁZ Zrt-vel további együttműködési megállapodás megkötése.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított hozzájárulás. Ápolási díjra az a hozzátartozó jogosult, aki súlyosan fogyatékos, vagy 18 év alatti tartós beteg személy gondozását, ápolását végzi. A helyi ápolási díj lehetőséget biztosított a 18 év feletti tartós beteg személy ápolására is.

Átmeneti segély

Az átmeneti segély eseti támogatás a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. A kérelmek többsége a lakásfenntartással kapcsolatos kiadások csökkentésére irányul. Az átmeneti segély adható temetési költségek viselésének mérséklésére is.

Gyógyszersegély

A gyógyszersegély a lakosság eseti gyógyszerkiadásainak mérséklésére szolgál azon személyek és családok részére, akik betegség miatt jelentkező magas gyógyszer, gyógyászati segédeszköz kiadását jövedelmi helyzetük miatt nem képesek megfizetni. A gyógyszersegély természetbeni szociális ellátásként is nyújtható gyógyszerutalvány formájában.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás állapítható meg a gyermek részére, ha a gyermeket gondozó család időszakos létfenntartási gondokkal küzd vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás adható a beiskolázás költségeinek viselésének mérséklésére is.

Rendkívüli események okozta károk enyhítésére szolgáló támogatás

A vis maior esetén károkat szenvedett magánszemélyek számára részére nyújt kárenyhítés céljából támogatást. Cél a lakhatás elemi körülményeinek megteremtéséhez, a károsodott ingatlan helyreállításához anyagi segítség biztosítása. A támogatás maximális összege 300.000.-Ft lehet. Méltányosságból havi rendszeres támogatásként is megállapítható annak a károsultnak, aki a lakásából kénytelen elköltözni.

Közgyógyellátás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátás formái: alanyi, normatív és helyi közgyógyellátás (méltányos). Az alanyi és normatív közgyógyellátást az Szt. szabályozza, a helyi közgyógyellátás feltételeit az önkormányzat helyi rendeletében írja elő.

Köztemetés

A haláleset helye szerinti polgármester gondoskodik – a tudomásszerzéstől számított 30 napon belül – az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről ha nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik. A helyi rendeletünk lehetőséget biztosít bizonyos esetekben a köztemetés költségeinek megtérítése alóli mentesítésre.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Jövedelmi helyzetétől függően az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából szociálisan rászorultságot állapít meg a jegyző. A szociálisan rászorult személyekről nyilvántartást vezet és bejelentési kötelezettséget teljesít az egészségbiztosítási szerv felé.

Adósságkezelési szolgáltatás

A fizetési készséggel és képességgel rendelkező, szociálisan rászorult személyek részére nyújtott lakhatást segítő ellátás. Kerületünkben a részletszabályokat külön önkormányzati rendelet tartalmazza. Az adósságkezelési szolgáltatás során az ügyfél adósságcsökkentési támogatásba és adósságkezelési tanácsadásban részesül, a támogatás feltétele a Családsegítő Szolgálattal való együttműködés. Az adósságcsökkentési támogatás összege a kezelni kívánt adósság 75%-a, maximum 300.000.-Ft. Az adósságkezelési szolgáltatás időtartama 12 hónap, erre az időre az ügyfél adósságkezelési szolgáltatáshoz kapcsolódó lakásfenntartási támogatásra jogosult.

Karácsonyi élelmiszer segély

Természetbeni juttatásként - kérelemre - karácsonyi élelmiszersegély csomag adható a szociálisan hátrányos helyzetű személyek, családok részére.

III/3. Szociális szolgáltatások, gyermekjóléti ellátások

Soroksár lakossága részére biztosított, a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális és gyermekjóléti ellátások igénybevételéről valamint a fizetendő térítési díjakról külön önkormányzati rendeletet alkotott a Képviselő-testület.

Étkeztetés

Az Egészségügyi és Szociális Intézmény Gondozó Szolgálatán keresztül biztosítja napi egyszeri meleg étkezést heti 5, illetve 6 napon keresztül azoknak a rászoruló személyeknek, akik önmaguk számára tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Két telephelyen vehető igénybe ez a szolgáltatás a Grassalkovich 130. szám alatt és a Nyír u. 22. szám alatt. A Grassalkovich út 130. szám alatt az étel helyben történő elfogyasztására és kiszállításra is lehetőség van, a Nyír u. 22. szám alatt csak kiszállítással történik az étkeztetés. Az intézmény tájékoztatása szerint az utóbbi években jelentősen megnőtt az aktívkorú ellátásban részesülő személyek étkeztetés iránti kérelmeinek száma, ami jelentős többletköltséget ró a fenntartóra. Az alacsony jövedelmük miatt sok aktívkorút kényszerült térítésmentesen étkeztetni az intézmény. Ezen hivatott változtatni a rendeletmódosítás, mellyel a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkezők is minimális térítési díjat kötelesek fizetni az étkeztetésért. A Gondozó Szolgálat vezetőjének ugyanakkor lehetőséget biztosít a módosítás méltányosság gyakorlására. Ez év első felében átlag 118 fő, havonta átlag 2642 adagot fogyasztott el. (2009. évben havi átlag 112 fő, 2554 adagot fogyasztott el)

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás során az igénybevevő önálló életvitelének fenntartása, szükségleteinek megfelelő kielégítése lakáson és lakókörnyezetben történik. Az igénybevevők a 70-90 éves korosztályból kerülnek ki, akik tartós betegségük miatt önellátásra képtelenek, vagy részben képesek és a számukra megállapított gondozási szükségelt a napi 4 órát nem haladja meg. A gondozottak száma az év első felében havonta átlagosan 24 fő volt (2009. évben 31 fő volt).

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A szolgáltatás során a saját otthonában élő, egészségi állapota miatt segítségre szoruló idős, fogyatékos személyek, tartós betegek biztonságérzetének erősítése a feladat anélkül, hogy a gondozónő napi 24 órában mellette állna, továbbá ha szükséges a helyzetnek megfelelő, gyors segítséget kap. Biztosítani kell az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését valamint a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét. Szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését. Ezt a szolgáltatást finanszírozási szerződés segítségével biztosítja az intézmény, melyre 2012. évre a Nemzeti Rehabilitációs Hivatal (a továbbiakban: NRSZH)

1.467 900.-Ft működési támogatást biztosít. Az igénybevevők a fizetendő térítési díjat sokallják, amely a jövedelem 2%-a, ezért csak 28 személyhívó készülék került kihelyezésre az év első felében (50 készülékre szól a működési engedély).

Nappali ellátás (idősek klubja)

Az idősek klubjában elsősorban a saját otthonukban élők számára biztosít lehetőséget az intézmény a napi háromszori étkezésre, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiénés szükségletek kielégítésére. A szolgáltatást nyújtó 32 férőhelyre rendelkezik működési engedéllyel, ebben az évben átlagosan havonta 7 fő veszi igénybe ezt a szolgáltatást. A nyitvatartási idő - a helyi igényeknek megfelelően - hétfőtől péntekig 8.00-tól 16.00-ig került meghatározásra. A következő szolgáltatásokat, tevékenységeket látják el: igény szerint meleg ételbiztosítása, szabadidős programok szervezése, szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése, hivatalos ügyek intézésének segítése, életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése. Mentálhigiénés szakember napi 4 órában foglalkozik az idősekkel.

Nappali ellátás (szenvedélybetegek nappali intézménye)

2004. óta a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződése útján biztosítja ezen ellátási formát a kerületi önkormányzat. Az intézmény személyes gondoskodást nyújtó nappali alapellátást biztosít azok számára, akiket szenvedélybetegségük miatt korábban gyógyintézetben kezeltek, illetve rehabilitációs intézetben gondoztak és akik e kezelés és gondozás megelőzése miatt erre rászorúlnak. Céljaik között szerepel a betegek képességeik szerinti legjobb fizikai, pszichés, szociális szintre való visszaállítása, valamint olyan ismeretek átadása, melyek különböző alternatívákat és azok következményeit mutatják be, és melytől a kliensek és családjaik berögzült, egészségtelen szokásaiban változás várható. A Szenvedélybetegek Nappali Intézményének szolgáltatásait 2011-ben naponta 90 fő vette igénybe. A tapasztalatok azt mutatják, hogy nő a kábítószer problémával érkezők aránya, illetve a pszichés betegségben szenvedők száma is. Aggodalomra ad okot, hogy egyre több a fiatalos kliens, továbbá egyre sűrűbbek az iskolai és szülői megkeresések.

Közösségi pszichiátriai ellátás

Az ellátás keretében biztosított a pszichiátriai betegek részére a lakókörnyezetben történő segítségnyújtás, a meglévő képességek megtartása, fejlesztése, a kezelőorvossal való kapcsolattartás során az állapot folyamatos figyelemmel kísérése, szociális és mentális gondozás, pszichoszociális rehabilitáció. Ezt az ellátási formát is finanszírozási szerződés segítségével biztosítja az intézmény, melyre 2012. évre az NRSZH 8.000 000.-Ft működési támogatást biztosít. Jelenleg 42 fő veszi igénybe ezt a szolgáltatást.

Utcai szociális munka

Az ellátást az Önkormányzat az Alfa karitatív Egyesülettel kötött ellátási szerződés útján biztosítja. Feladat az utcán tartózkodó hajléktalan személyek helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szükség esetén ellátásának kezdeményezése, illetve az ellátással kapcsolatos intézkedések megtétele.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza)

Ideiglenes jelleggel, legfeljebb egy éves időtartamra folyamatos, teljes körű ellátást biztosít a 18. életévüket betöltött beteg személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból lakókörnyezetükben időszakosan nem képesek gondoskodni. Kerületünkben a gondozóház 10 engedélyezett férőhellyel működik, 2011. évben 80%-os, 2012. első felében 100%-os kihasználtsággal.

Családsegítés

Az Ökumenikus Segélyszervezet 1996-tól végez családsegítést kerületünkben az évente megújított ellátási szerződés értelmében. A Családsegítő Szolgálat elsődleges célja a törvényben előírt feladatok teljesítése, az egyén illetve a családok működőképességének fenntartása, helyreállítása. Lehetőséget biztosít az intézmény az ingyenes jogi tanácsadásra és pszichológiai tanácsadásra. Bizonyos ellátási formák igénybevételéhez a jogszabály együttműködési kötelezettséget ír elő az egyénnek. Együttműködésre kötelezett:

- a rendszeres szociális segélyben részesülő, 55 évet betöltött személy,
- a rendszeres szociális segélyben részesülő, 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevelő, ha a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani, illetve a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben,
- az adósságkezelési szolgáltatásban részesülők.

A Családsegítő Szolgálat a rászorulóknak számára - a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet EU-élelmiszersegély programja segítségével- az önkormányzattal együttműködve 3746 tartós élelmiszereket tartalmazó csomagot osztott ki. E mellett folyamatos a ruhaneműk és használati tárgyak adományozása.

Gyermekjóléti Szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egyészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény által meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás feladatainak ellátására az önkormányzat ellátási szerződést kötött a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel. Az intézményben önálló szakmai és szervezeti egységként működik a Gyermekjóléti Szolgálat.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátása kerületünkben a bölcsődében, a nyári napközis táborban, az óvodában és az általános iskolai napköziben történik.

Soroksáron az Egészségügyi és Szociális Intézményen belül önálló szakmai egységként működik a bölcsődei ellátás. Feladata a három éven aluli gyermekek gondozása, nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével. Bölcsődénkben az 56 férőhely maximumra van feltöltve. A jelentkezések száma lényegesen csökkent, amióta a Gyes mellett maximum 6 órában lehet visszamenni dolgozni az anyukáknak. Sok esetben nincs is hová visszamenni dolgozni vagy 6 órás foglalkozást nehezen találnak, mert a munkáltatók előnyben részesítik a teljes munkaidőben foglalkoztathatókat. A várólistán lévők zömét a gondozási év folyamán tudja fogadni az intézmény. A két év alattiak esetében szokott nagyobb várakozási idő lenni, mivel ezekben a csoportokban csak 12 gyermek vehető fel a két évet betöltött csoporttal szemben, ahol 14 fő lehet a létszám. Amennyiben a két csoportszobát visszakapná a bölcsőde az óvodától, akkor a várólista gyakorlatilag megszűnne. Ha mégsem sikerülne 100%-ban feltölteni, akkor ki lehetne alakítani játszócsoportot az otthon levő gyermekek számára, baba-mama klubot, időszakos gyermekfelügyeletet, ezekkel az intézmény szolgáltatásai bővülnének és különlegesebb igényeket is elláthatnának, akár térítés ellenében is. A bölcsőde rendszeresen szervez nyílt napokat is, ahol a gondozásban résztvevők együtt örülnek a szülővel a gyermekek örömeinek: gyermeknap, télapó ünnepség, óvodába menők búcsúztatója. A hétköznapokat pedig a különböző programokkal színesítik: tücsökzenei foglalkozások, bábszínház.

Az óvoda a gyermek három éves korától ellátja – a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is. A 2011/2012. nevelési évben a kerületben 10 telephelyen, 30 csoportban, 686 gyermek óvodai nevelése történt. Ez az előző tanév gyermeklétszámához képest 6%-os növekedést mutat.

Az általános iskolákban a gyermekek napközbeni ellátását a napköziben és a nyári napközis táborban látják el a szakemberek. A nyári napközis tábort minden évben más-más iskola szervezésében működteti az önkormányzat. Néhány gyermek számára nem csak egy-két heti felügyeletet jelent ez a szolgáltatás, hanem sajnos a tábor teljes időtartamára „táborlakóvá” válik. A szervezők ezért is igyekeznek a gyermekek igényeinek megfelelő, színvonalas, változatos szabadidős programokat biztosítani.

A nyári napközis táborhoz szorosan kapcsolódik a nyári szociális gyermekétkeztetés megszervezése, melyre évek óta sikeres pályázatot nyújt be az önkormányzat. A pályázatban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek napi háromszori étkeztetését vállalta az önkormányzat (a kötelező napi egyszeri étkeztetéssel szemben), valamint vállalta a gyermekek felügyeletének megszervezését és szabadidős programok biztosítását. Ezzel a 1.006 720.-Ft összeget nyertünk a nyári szociális gyermekétkeztetésre.

Nevelési-oktatási intézmények adatai 2009/2010.

Intézmény	Csoport		Napközi		Összes étkező	Veszélyeztetett gyermekek	
		létszám		létszám		száma	%-a
Grassalkovich Antal	25	617	9	238	348	101	16,36
Mikszáth Kálmán	12	152	2	44	82	100	65,78
Fekete István	16	257	5	120	168	178	69,262
Páneurópa	16	335	5	115	216	75	22,38
Török Flóris	24	586	6	167	438	106	18,08
<i>Iskolák összesen:</i>	93	1947	27	684	1252	560	28,76
<i>I.sz. Összevont Óvoda</i>	14	297	-	-	297	65	21,88
<i>II. sz. Összevont Óvoda (Napsugár)</i>	5	115	-	-	115	12	10,43
III. sz. Összevont Óvoda	11	239	-	-	239	27	11,3
Óvodák összesen	30	651	-	-	651	104	15,98
Benedek Elek Óvoda, Ált.Isk., Speciális Szakiskola és EGYMI	22	58	-	31	31	58	100
Mindösszesen	145	2656		715	1934	722	27,18

Humán-közszolgáltatási Osztály

Nevelési-oktatási intézmények adatai 2010/2011.

Intézmény	Csoport		Napközi		Összes étkező	Veszélyeztetett gyermekek	
		létszám		létszám		száma	%-a
Grassalkovich Antal	25	613	10	252	356	116	18,92
Mikszáth Kálmán	11	142	3	55	84	94	66,19
Fekete István	16	260	5	116	200	131	50,38
Páneurópa	16	340	7	140	222	52	15,29
Török Flóris	25	620	6	146	465	96	15,48
<i>Iskolák összesen:</i>	93	1975	31	709	1327	489	24,75
<i>I.sz. Összevont Óvoda</i>	14	302	-	-	302	81	26,82
<i>II. sz. Összevont Óvoda (Napsugár)</i>	5	112	-	-	112	20	17,85
III. sz. Összevont Óvoda	11	233	-	-	233	34	14,59
Óvodák összesen	30	647	-	-	647	135	20,86
Benedek Elek Óvoda, Ált.Isk., Speciális Szakiskola és EGYMI	17	52	-	34	43	28	53,84
Mindösszesen	140	2674		743	2017	652	24,38

Humán-közszolgáltatási Osztály

Nevelési-oktatási intézmények adatai 2011/2012.

Intézmény	Csoport		Napközi		Összes étkező	Veszélyeztetett gyermekek	
		létszám		létszám		száma	%-a
Grassalkovich Antal	25	605	10	263	390	93	15,37
Mikszáth Kálmán	11	130	3	48	85	102	78,46
Fekete István	16	258	5	119	209	177	68,60
Páneurópa	16	345	7	165	252	79	22,89
Török Flóris	25	621	6	149	491	99	15,94
<i>Iskolák összesen:</i>	93	1959	31	744	1427	550	28,07
<i>I.sz. Összevont Óvoda</i>	14	307	-	-	307	74	24,10
<i>II. sz. Összevont Óvoda (Napsugár)</i>	5	118	-	-	116	22	18,64
III. sz. Összevont Óvoda	11	261	-	-	261	50	19,15
Óvodák összesen	30	686	-	-	684	146	21,28
Benedek Elek Óvoda, Ált.Isk., Speciális Szakiskola és EGYMI	17	40	-	28	35	15	37,5
Mindösszesen	140	2685		772	2146	711	26,48

Humán-közszolgálati Osztály

IV. A felülvizsgálat megállapításai

Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzatának Képviselő-testülete a 459/2004. (XII.7.) Ök. sz. határozatával elfogadta, majd a 466/2007. (X.9.) Ök. sz. határozattal, és a 454/2010. (VI.8.) Ök. sz. határozattal felülvizsgálta Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Szolgáltatástervezési Konceptióját.

A 454/2010. (VI.8.) Ök. sz. határozattal felülvizsgált Konceptióban megfogalmazott célok közül megvalósultak:

- Az utcai szociális munka, mint alapszolgáltatás ellátása 2006-tól az Alfa Karitatív Egyesület útján, ellátási szerződés alapján történik.
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek célzott támogatása keretében 2011. évben létrejött a Klebl Márton Közalapítvány Soroksár közoktatásáért, közművelődéséért és művészeti oktatásáért. A közalapítvány által évente kiírt pályázat célja a soroksári hátrányos helyzetű, tehetséges gyermekek támogatása mind az alapfokú, mind a közép- és felsőfokú tanulmányokat folytató diákok esetében. Ugyanezt a célt szolgálja az évente pályázott Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszerben való részvétel.
- A közfoglalkoztatás eddigi rendszerét az új közfoglalkoztatási programmal váltotta fel a kormány. Megszűnik az önkormányzati közcélú foglalkoztatás, a munkaügyi központok által szervezett közhasznú foglalkoztatás és a hagyományos központi önkormányzati közmunkaprogram. A munkaügyi kirendeltségek helyben döntenek az önkormányzatok közfoglalkoztatási munkaerő igényéről. Új elemként a vállalkozások, az egyházak és a civil szervezetek is bevonhatók a leghátrányosabb helyzetű aktív korú nem foglalkoztatott, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők közfoglalkoztatásába. Jelentős változás, hogy az Önkormányzat a közfoglalkoztatás szervezését külső közreműködés nélkül, önállóan szervezi, ami jelentős költségmegtakarítást jelent.
- Az otthonmegőrzési és adósságkezelési rendszer továbbfejlesztését szolgálja a Képviselő-testület által 2011. évben megalkotott adósságkezelési szolgáltatásról szóló 44/2011. (XI.18.) önkormányzati rendelet, mellyel a támogatás feltételei pontosításra kerültek, így az ellátottak köre is határozottabbá vált.

Forráshiány miatt nem valósult meg:

- Az utcai szociális munkát végző további szervezetek bevonása.
- Fogyatékosok nappali intézményének kialakítása
- Időskorúak Gondozóházának férőhelybővítése
- Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában

V. A fejlesztés irányai, megoldandó feladatok 2012-2014.

Hiányzik a szociális alapszolgáltatások közül a fogyatékosok nappali intézménye, továbbá a szakosított ellátások köréből a gyermekek átmeneti elhelyezését biztosító helyettes szülői hálózat illetve gyermekek átmeneti otthonának működtetése. A helyettes szülői hálózat kiépítése a jelenlegi igényekhez nem nyújt megoldást a bizalomhiány miatt, ezért az esetek többségében a családon belül történik a gyermekek elhelyezése. Ugyanakkor a Gyámhivatal és a Jegyzői Gyámhatóság észrevétele szerint az elmúlt 5 évben az ideiglenes hatályú elhelyezési, átmeneti nevelésbe vételi és családba fogadási eljárások során évente 2-3 esetben merült fel, hogy megoldás lehetett volna a gyermek átmeneti otthonban való elhelyezése. Az igény elsősorban kamaszkorú gyermekek esetében vetődött fel. Amennyiben a kerületben bevezetésre kerülne ez az ellátási forma a Gyámhivatal elé került ügyek alapján előre láthatólag 3 férőhelyre lenne szükség. A Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása szerint azonban a tavalyi évben 2-3 gyermek, de az idei évben már 6 gyermek helyzetének – hosszabb-rövidebb ideig tartó – rendezésében segíthetett volna ez az elhelyezési forma.

Tekintettel arra, hogy az Időskorúak Gondozóháza jelenleg is 100%-os kihasználtsággal működik, időszerűvé vált a férőhely bővítése. Az Időskorúak Gondozóházának helyet adó Gondozó Szolgálat épületének teljes akadálymentesítése továbbra is megoldásra vár.

Szükséges megvizsgálni a bölcsődei férőhely bővítésének lehetőségét (igényfelmérés, egyeztetés az óvodával).

A jogszabályi háttértől függően megoldandó feladat - a kilakoltatás előtt álló gyermekes családok lakhatásának megőrzése érdekében, - hogy a jelzőrendszer tagjaként az önkormányzat Vagyonkezelési és Beruházási Osztálya értesítést küld a Jegyzői Gyámhatóságnak azokról a gyermekes családokról, akiknek 3 hónapot meghaladó lakbértartozása van. Ezzel kapcsolatos részletes eljárásrend megalkotása szükséges.

Feladat	Megvalósítás tervezett időpontja	Megoldási forma
<i>Szociális alapszolgáltatások</i>		
Fogyatékosok nappali intézménye [Szt. 65/F.§ (1) c)]	A gazdasági és szervezeti feltételek hiánya miatt nem prognosztizálható	Ellátási szerződés keretében keresendő
<i>Szakosított ellátás (Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények)</i>		
Időskorúak Gondozóházának férőhely bővítése [Szt. 80.§ (3) a)]	A gazdasági feltételek hiánya miatt nem prognosztizálható	Gondozó Szolgálat keretében
Gondozó Szolgálat épületének akadálymentesítése [1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 4.§ b)]	A gazdasági feltételek hiánya miatt nem prognosztizálható	Gondozó Szolgálat költségvetésének terhére
Gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsődei férőhelyek bővítése	A gazdasági lehetőségek függvényében	A meglévő bölcsőde épületen belüli bővítése
Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában	A gazdasági lehetőségek függvényében	Ellátási szerződés keretében

Melléklet

Kapcsolódó fontosabb jogszabályok jegyzéke

<i>Jogszabály száma:</i>	<i>Jogszabály címe</i>
2011. évi CXCI. törvény	a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról
1998. évi XXVI. törvény	a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
1998. évi LXXXIV. törvény	a családok támogatásáról
1993. évi III. törvény	a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
1991. évi IV. törvény	a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról
191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet	a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről
63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet	a pénzübeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól
62/2006. (III. 27.) Korm. rendelet	az egyes pénzübeli szociális ellátások elszámolásának szabályairól
129/2005. (VII. 1.) Korm. rendelet	a Szociálpolitikai Tanács összetételéről, szervezetéről és működéséről
257/2000. (XII.26.) Korm.rendelet	A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatában történő végrehajtásáról
9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet	a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet	a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet	a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet	a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről
29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet	a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról
44/2011.(XI.18.) Ök. sz. rendelet	az adósságkezelési szolgáltatásról
26/2011. (VI.18.) Ök. sz. rendelet	a rendkívüli események okozta károk enyhítésére szolgáló támogatásról
18/2011. (IV.22.) Ök. sz. rendelet	a pénzübeli és természetbeni szociális ellátásokról
20/2008.(IV.25.) Ök. sz. rendelet	a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális ellátásokról, azok igénybeviteléről, valamint a fizetendő térítési díjakról